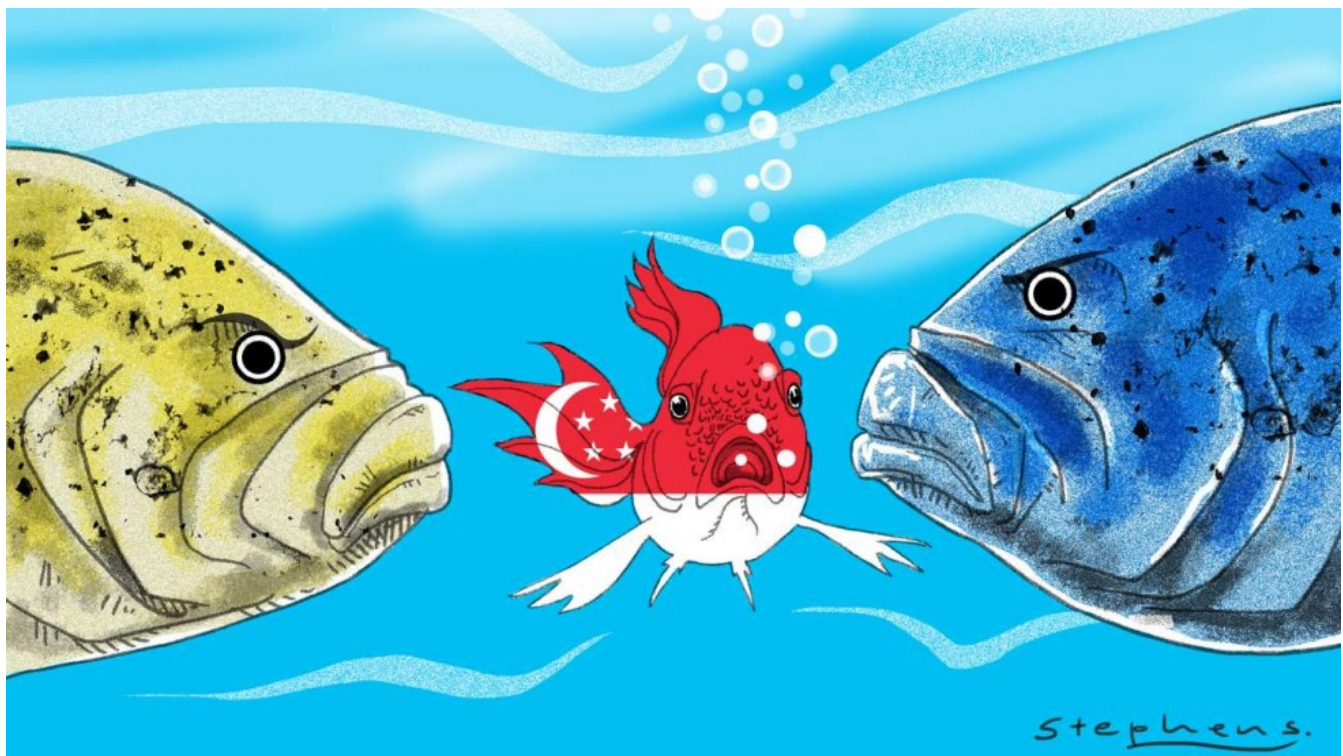


Tháng 7/2016 tại Singapore nở ra một cuộc bút chiến bàn luận về chủ đề ông xỏ cựa nước nhỏ trong quan hệ quốc tế giữa các nhà ngoại giao kể câu chuyện của nước này. Cuộc tranh luận thu hút sự chú ý của dư luận bên trong và bên ngoài Singapore, đặc biệt là trong bối cảnh có những đánh giá về sự thay đổi quan điểm của Singapore trong vấn đề Biển Đông.



Tháng 7/2016 tại Singapore nổi lên một cuộc bút chiến bàn luận về chủ đề ông xỏ cựa nước nhỏ trong quan hệ quốc tế giữa các nhà ngoại giao kể câu chuyện của nước này. Cuộc tranh luận thu hút sự chú ý của dư luận bên trong và bên ngoài Singapore bởi nó không chỉ phản ánh sự chia rẽ tại tầng trong giới hoạch định chính sách đối ngoại Singapore hiện nay mà còn đồng chòm độn vấn đề cốt lõi liên quan đến bản sắc của một chủ thể hệt sự đặc biệt trong chính trị quốc tế hiện đại. Singapore là một quốc đảo với dân số 5,6 triệu người là có nền kinh tế phát triển bậc nhất thế giới và thành tích đối ngoại đáng khâm phục. Tầng lớp coi là "một chấm đỏ" (little red dot), nhưng Singapore ông xỏ với thế của một quốc gia đặc biệt, không ít lần

tự chịu những đờnghệ của các công quốc. Rõ ràng, đây không phải là đờu tiên của tranh luận này, và chắc chắn không phải là đờu tiên. Những ý kiến trong đờn đờn hệt sẽ có giá trị đờnghiên cứu chính sách của Việt Nam tham khảo.

## **Khác biệt quan đờm**

Lờ qua tiếng lờ bợn nguờn tự bài bình luận "Bài học lờn tự mợn Nước nhà" trên Nhợt báo Strait Times của Giáo sư Kishore Mahbubani, Hiợu trưởng Trờng Chính sách Công Lý Quang Đờu. Sợ đờ bài viết thu hút sự chú ý bợi Mahbubani đờ đờ coi là nhà tự đờng có nhợ hợng của Singapore với cuốn sách nời tiếng *Can Asians Think?*

(tờm đờch: Ngợi châu Á có thợ tự duy đờ đờ không?). Ông cũng có sự nghiợp kờ của trong lờnh vực đời ngoi, đờ đờ đờ đờ bợ nhiợm Thợ trưởng Thợng trờc Bộ Ngoại giao và đời sự của Singapore tự Liên Hợp Quốc.

Trong bài bình luận, Mahbubani viết đờn đờn hợp của Qatar, nước đờng bợ đờnh vào cuộc khợng hợng chính trờ-ngoi giao với các thành viên còn lời trong Liên đờn đờ-rợp, đờ lờp luận rằng nước nhà không nên phợt lờ quy tự vờnh viết của đờa chính trờ: "Nước nhà phợi hành đờng nhợ các nước nhà", không phợi hành xợ giợng công quốc hợng trung. Quan đờm trên đờ đờ hình thành trên nhợn đờnh: do tự tin vờ tự mợ kinh tự và mợi quan hợ chợt chợ với Mợ, Qatar đờ hành xợ "quá sợc" nhợ mợ công quốc hợng trung, trờ tự can đờ vào các cuộc chợy đờa đờa chính trờ đờ khu vực (can thiợp trờ tự vào tình hình Syria, hợ trờ các nhóm nời đờ đờ các quốc gia khác). Các nước láng giợng lờn hợ nhợ đờ Rợp Xê Út, Bahrain, Ai Cợp, Liên minh đờ Rợp cợ đờ đờ quan hợ ngoi giao với cáo buợc "Qatar gây chia rợ nời bợ đờ Rợp, xợ giợc các âm mợu chợng lời Nhà nước, vi phợm chợ quyợn, chợa chợp các tự chợ khợng bợ nhợ Nhóm Anh em Hợi giáo, ISIS và Al-Qaeda."

Tờ quan sát đờ, Mahbubani phê phán lờp trờng của Singapore công khai đờng hợ Toà trờng tài Biợn đờng và rút ra kợ tự luận rằng Singapore nên cợn trờng và kợm chợ khi đờa ra các bình luận liên quan tự các công quốc đờ tránh rợi vào tình huợng của Qatar. Ông này cũng bợ sung thêm rằng cợ Thợ trưởng Lý Quang Đờu, ngợi có nhợng bình luận "cợ mợ và tự do vờ các công quốc" là trờng hợ ngoi lờ. Quan đờm của Mahbubani đờ đờ Tiợn sự Yap Kwong Weng, chuyên gia vờ đờng Đờng của Trờng Lý Quang Đờu đờng hợ. Ông này cũng cho rằng Singapore nên

tiếp tục theo đúng chính sách đối ngoại phù hợp, cần trung và không nên có xu hướng mất nước hàng trung để tránh rơi vào liên quan tới những tính toán của chính trị.

Quan điểm của Mahbubani góp phần sâu phần lớn của nhiều chính khách hàng đầu Singapore. Nhà ngoại giao hàng đầu Bilahari Kausikan [1] cho rằng suy nghĩ của Mahbubani là "lớn hơn, dài và nguy hiểm", xúc phạm các lãnh đạo tiến bộ và người dân Singapore. Kausikan cho rằng "Singapore sẽ không tiến bộ và thịnh vượng nếu con chó thuôn dẹt của bạn có

những

" và các nhà lãnh đạo của nước này sẽ không do dự đứng lên bảo vệ các lý tưởng và nguyên tắc của họ.

[2]

Ông dẫn chứng các ví dụ về những nhà ngoại giao Singapore như Bộ trưởng George Yeo, Thủ tướng Lý Quang Diệu từng gặp gỡ quan điểm của mình khi đi gặp gỡ các nước lớn như Trung Quốc, Indonesia để chứng minh cho lập luận của mình.

Cùng với duy này, cựu Bộ trưởng Ngoại giao K. Shanmugam cho rằng lợi bình luận của Giáo sư Mahbubani là "đáng nghi về mặt học thuật" và đi ngược lại những nguyên tắc cơ bản mà lãnh đạo lập quốc Lý Quang Diệu theo đuổi: đó là không nghĩ như mình hay nhún nhường trước các nước khác. [3] Dựa trên những kinh nghiệm của bản thân với tư cách là Bộ trưởng Ngoại giao, Shanmugam cho rằng nếu Singapore cho phép bản thân mình bị bắt nạt thì nước này sẽ tiếp tục bị bắt nạt. Do đó, trong vai trò Ngoại trưởng, ông không bao giờ để các nước khác làm điều như vậy với Singapore.

Cựu Bộ trưởng lập quốc Ong Keng Yong, hiện đang là Phó Chủ tịch điều hành của Trung tâm Nghiên cứu Quốc tế S. Rajaratnam, cũng cảnh báo rằng quan điểm của Mahbubani đi ngược lại lợi ích của Singapore. Quan hệ quốc tế không đơn thuần dựa trên quy mô dân số và dân số. Theo ông, nước nhà không thể dựa trên "số số hãi" trước các nước lớn, mà buộc phải đứng lên bảo vệ lợi ích quốc gia vì nếu làm khác sẽ luôn bị các nước lớn chèn ép.

## **Nguồn gốc của cuộc tranh luận**

Cuộc tranh luận công khai về chính sách đối ngoại của Singapore nảy sinh trong bối cảnh khu vực này có sự cạnh tranh mạnh mẽ giữa Mỹ và Trung Quốc, đặc biệt liên

quan đon cng thng gia tng Bin ông. K 2009, nhng va chm liên quan đon vn đ Bin ông đy quan h Trung Quc và mt s nng ASEAN vào mt s đđi đđu v ngoại giao cng nh trên thc đđa. T đó, mâu thuẫn giā Singapore và Trung Quc v vn đ Bin ông xu t hi. Là mt quc gia thng m, Singapore ch trng duy trì tr t trên bi đđa trên lu t pháp quc t, trong khi đó Trung Quc có xu hng s đng s mnh chèn ép các nng nh mà b qua lu t pháp quc t, c th là UNCLOS. Bên cnh đó, Singapore n l c duy trì đon k t ASEAN trong khi Trung Quc tìm cách gây chia r.

Nhìn l i, mâu thuẫn Singapore và Trung Quc tích t trong giai đon Singapore là quc gia đđu ph i quan h giā ASEAN và Trung Quc k t tháng 8/2015. Xích mích đđu tiên là t i Di đđn đđn Cng đng ASEAN ā Jakarta, Indonesia tháng 4/2016, hai nhà ngoại giao lão thành cā Singapore (Ong Keng Yong và Kausikan Bilahari) cáo bu c Trung Quc can đ vào vn đ n i b cā ASEAN và c gng gây chia r khu v c sau khi B trng Ngoại giao Trung Quc Vng Ngh tuyên b rng Trung Quc đ đ t đ đng thu n b n đ i m v i Brunei, Campuchia và Lào v vn đ Bin ông. Phía Trung Quc cho rng ý đnh cā Trung Quc b hi u nh m và yêu c u Singapore làm rõ l i bu c t i trên. [4] Ti p đ n vào tháng 6, sau cu c h p đ c bi t ASEAN-Trung Quc ā Côn Minh, Singapore l i tr thành tâm đ i m gây tranh cãi khi B trng Ngoại giao nng này không tham gia h p báo v i B trng Ngoại giao Trung Quc sau s ki n nh đ ki n. Singapore và mt nng ASEAN đ không đng ý trong mt s vn đ, trong đó có vi c Trung Quc ép ASEAN coi vn đ Bin ông là khúc m c song phng giā Trung Quc và các nng ASEAN riêng l. Trung Quc và ASEAN rõ ràng là có nhng tuyên b khác nhau và Trung Quc l n nā tìm cách chia r ASEAN bng cách gây áp l c lên mt s nng thành viên đ ng n c n mt tuyên b chung không có l i cho Trung Quc.

[5]

Trung Quc ch trích Singapore không làm t t vai trò đđu ph i quan h Trung Quc-ASEAN nh m thúc đy đng thu n v vn đ Bin ông. Singapore cng là quc gia có l p trng ng h Toà trng tài Bin ông mà Trung Quc tìm m i cách đ b c b.

Cho t i tháng 9, i s Singapore t i Trung Quc g i th cho Tng biên t p Th i báo Hoàn C u bác b cáo bu c cā Th i báo này cho rng Singapore đng làm cng thng tình hình Bin ông v i nhng hành đng và tuyên b không có c n c t i H i ngh c p cao l n th 17 cā Phong trào Không liên k t (NAM). Tình hình quan h song phng ti p t c x u đ i khi Trung Quc bày t b t m n tr c vi c Singapore cho phép tàu chi n Littoral và tàu ng m tu n tra P-8A Poseidon cā M i tri n khai ā Singapore và thc hi n tu n tra ā Bin ông. [6] Tháng 11/2016, Trung Quc tr đđa bng cách b t ng b t gi l o xe b c thép Terrex cā Singapore quá cnh ā Hong Kong trên đ đng v Singapore sau khi t p tr n ā ài Loan. Lý do h i quan Hng Kông đđa ra "phát hi n thi t b ki m soát kh nghi." V vi c t o ra cng

thòng ngoại giao chĩa tòng có tòng lợ giĩa Trung Quốc và Singapore, đợ Singapore tròng rợ ro bợ mợ tợ bí mợ tợ quân sợ liên quan đợn lô xe bợc thép tợi tân.

Chuợi sợ kiợn và cợng thợng gia tợng trong quan hợ Singapore và Trung Quốc có lợ là cợ sợ thợc tợ đợ nhà ngoại giao kợ cợu Kishore Mahbubani đợa ra bình luợn "nợc nh nên theo ngoại giao nh", không nên can đợ vào nhợng vợn đợ liên quan đợn đợa chính trợ cợa các cợng quợc. Câu chuyợn Qatar cợ bợn chợ là cái cợ đợ Mahbubani thợ hiợn sợ bợ tợ mợn đợi vợi chính sách đợi ngoại cợa Chính phợ Lý Hiợn Long. Các nhà ngoại giao khác nhợ Kausikan Bilahari, Ong Keng Yong, và S. Shanmugam là nhợng nhàn vợ tợ chợ chợ tợ đợ tợng phợc vợ trong nợi các cợa Thợ tợng Lý Hiợn Long. Rợ rợng, Mahbubani ám chợ Singapore nên theo chính sách đợi ngoại thợc đợng, không nên có lợp trợng quá mợnh mợ vợ vợn đợ Biợn ợng, trong khi Bilahari, Yong và Shanmugam cho rợng Singapore nên đợng lên bợo vợ luợt pháp quợc tợ.

### **Sợc mợnh cợa các lợp luợn**

Cuợc tranh luợn vợ ngoại giao Singapore phợn ánh hai trợng phái chính sách truyợn thợng là chợ nghợa hiợn thợc và chợ nghợa lý tợng. Chợ nghợa hiợn thợc chính trợ nhợn mợnh vào thợc tợ tợn tợi đợc lợp so vợi suy nghợ, ý tợng và nhợn thợc. Quan đợm cợa Giáo sợ Mahbubani xuợt phát tợ tợn đợ rợng Singapore là mợ tợ nợc nhợ, không còn là mợ tợ lãnh đợo có khợ nợng cân bợng quan hợ vợi các nợc lợn nhợ Lý Quang Diợu và tình hình quan hợ cợng thợng giĩa Singapore và Trung Quốc gợn đợy, nợc này nên tợ lợng sợc mình, tránh gậy sợ vợi các nợc lợn. Trong khi đợ các ý kiợn chợ trích quan đợm cợa ông bợ tợ nguợn tợ hợ tợ duy lý tợng, cho rợng thợc tợ đợ đợnh hình bợi suy nghợ và các tợ tợng, và thợc tợ cợa Singapore kợ tợ khi lợp quợc. Theo đợ Singapore phợi có lý tợng, dám theo đợi lý tợng nhợ Lý Quang Diợu, dám thách thợc các nợc lợn trong nhiợu tình huợng cợ thợ đợ bợo vợ chợ quyợn lãnh thợ, thợng tôn pháp luợt và duy trì ợn đợnh khu vợc.

Vợ cách tợp cợn, viợc so sánh sợ tợng đợng giĩa Qatar vợi Singapore cợa Giáo sợ Mahbubani đợa trên diợn tích, sợc mợnh kinh tợ và chính sách tợng cợng ợnh hợng ra bên ngoài là mợ tợ cách đợ tợ vợn đợ thuyợt phợc. Cợ Singapore và Qatar đợ là nhợng quợc gia nhợ bé nhợng lợi sợ hợu sợc mợnh kinh tợ đợng đợu thợ giợi và nhiợu ý kiợn đợng tình rợng hai nợc này có tợm ợnh hợng quợc tợ vợ tợ trên diợn tích (punch over its weight). [7] Cợ thợ cợ Singapore và Qatar đợu thuợc nhóm các nợc giàu nhợ tợ thợ giợi cho tợi nợm 2016 tợnh theo GDP danh nghợa (GDP Qatar

xếp thứ 5 với 60.733\$ và Singapore là 53.053\$ (vị trí thứ 11).

[\[8\]](#)

Trong suốt thập kỷ qua, Qatar thực thi nhiều chính sách nhằm nâng cao vị thế đứng thế giúp duy trì cân bằng quyền lực trong khu vực. Nước này tiến hành mở rộng quy mô hành quân lớn, đem nhiều các biện pháp ngoại giao mở rộng và cung cấp các điểm đàn nhằm giới quyết các thách thức toàn cầu. Có thể kể đến việc Qatar tham gia liên minh quân sự của Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc để bảo vệ người dân Libya năm 2011 hay đóng vai trò trung gian trong cuộc khủng hoảng Syria.

[\[9\]](#)

Ngoài ra Qatar còn sẵn sàng hợp tác với M, Hamas, Hezbollah và Iran; nhiệt tình ủng hộ các cuộc cách mạng ở Tunisia, Ai Cập và Libya. Các hoạt động này phần nào làm suy yếu an ninh và ổn định của các nước khác, từ đó dần dần sẽ bao vây, cầm quyền của một loạt các nước Vùng Vịnh và Ả-rập để tăng "cùng chung chí nguyện" với Qatar. Theo đó, quan điểm "đồng chí quá sức" cần biến thuyết phục.

Tuy nhiên, lập luận của Mahbubani có một số điểm yếu về lô-gic. Một là, lập luận này dựa trên tiến độ rằng Qatar sẽ chịu khu vực phức tạp trở nên sẽ ép tất các nước Ả-rập khác. Trên thực tế, mặc dù gặp nhiều khó khăn, nhưng đến nay Qatar vẫn đứng vững như núi lập minh và mang lại quan hệ rằng giúp giới to phần nào sẽ ép tất phía Tây. Có thể thấy, cuộc khủng hoảng này sẽ còn kéo dài, và hội kết còn chừa rở ràng.

*Hai là*

, việc sẽ đứng một trọng hợp điểm hình để đi đến một khái quát hoá quá lớn tạo ra những lập luận trong dân chúng. Bên cạnh đó, cuộc khủng hoảng Qatar hiện nay rất khác với việc mà Singapore phải đối mặt ở Biển Đông, cần với biến chất với để, phe phái và tương quan lực lượng. Qatar can dự minh mẽ vào một số vấn đề Trung Đông cần biến là một tiêu chuẩn hàng, trong khi đó Singapore đấu tranh ở Biển Đông là cho lợi ích lâu dài và biến sẽ của nước này. Singapore giàu có và thành công phần lớn như nguồn lực trí tuệ, từ đó hàng hội trên biển và trên đất dựa trên luật pháp. Theo đó, hoà bình, ổn định và luật pháp trên biển là lợi ích sát sườn của Singapore.

*Ba là*

, việc Mahbubani cho rằng vai trò của Lý Quang Diệu là đặc biệt, không thể lập luận là thiếu thuyết phục. Có thể thấy, quá trình đấu tranh chúng lợi cũng quy định luôn đòi hỏi thời gian và sự kiên nhẫn.

*Bốn là*

, Mahbubani không thuyết phục khi không theo luận cứ thực với các nước nhà nên "kiếm chảnh" đến đâu là vấn đề. Lịch sử cho thấy chính sách cầu hoà chúng không bao giờ thoả mãn các chúng quốc.

Ở phía đối lập, các ý kiến chỉ trích minh về lập luận, nhưng yếu về cách trình bày. Tính thuyết phục của dòng lập luận này xuất phát từ mô hình để ngoại thành công

Của Singapore, nước đã kiên trì xây dựng và đấu tranh bảo vệ chủ quyền và các nguyên tắc cơ bản của luật pháp quốc tế. Trong hợp của Lý Quang Diệu chúng ta nước nhà vẫn có thể "nghị luận" và hành động dựa trên nguyên tắc và lý tưởng, và đó cũng là lợi ích lâu dài. Tuy nhiên, thay vì tranh luận trực tiếp với các lập luận của Giáo sư Mahbubani, các ý kiến trên quá nghiêng về đả kích cá nhân như trích tác giả là "ngụy hiềm", "địa trá" hay có "vấn đề về học thức." Trong bài viết, Mahbubani phàn nàn có lý khi cho rằng Singapore nên kiểm soát và cẩn trọng trong phát ngôn hay tuyên bố liên quan tới các công việc chứ không nói rằng Singapore phải cúi đầu, khúm núm hay đổ bộ bất nết. Mahbubani cũng cho rằng, các nước nhà cần đưa vào Liên Hợp Quốc và tổ chức khu vực, những luận điểm này bỏ qua. Nói chung, cần giữ lý tưởng và nguyên tắc, cần khôn khéo tránh đi đầu đầu trực diện, công khai với các công việc. Tuy nhiên, ranh giới giữa đi đầu cẩn giữ nguyên tắc và cần ứng biến linh hoạt luôn rất khó để xác định. Nó thuộc về nghệ thuật và bản lĩnh của các nhà lãnh đạo. Cả hai hợp đồng quan điểm trên có lẽ đều có những yếu tố cần đoan, không nên ánh nhìn sự và thực tại của Singapore.

Có thể thấy rằng cả hai lập luận trên đều chia sẻ quan điểm rằng tập duy đi ngoại nghị luận và chiến lược của Lý Quang Diệu là nhân tố quan trọng nhất quyết định sự thành công của Singapore. Và khi nhân tố này không còn xuất hiện, ngoài ta đặt ra câu hỏi là nước này nên tiếp tục chính sách của Lý Quang Diệu hay hành động cần trọng như một nước nhà. Theo đánh giá của nhiều nhà phân tích, Lý Quang Diệu dẫn dắt Singapore thành công không xuất phát từ việc ông theo nguyên tắc của chủ nghĩa lý tưởng hay hiên thực mà lãnh đạo theo chủ nghĩa "hiên thực mồm" và kinh nghiệm những luôn lấy lợi ích quốc gia là trên hết. [\[10\]](#)

## **Lý tưởng "lợi ích quốc gia"**

Lý Quang Diệu nghị luận, mở hiềm những công quan tâm nhiều tại sự thay đổi hoàn cảnh, quan sát xu hướng an ninh và kinh tế quốc tế, từ đó định vị Singapore trong mối quan hệ song phương, đa phương để nắm bắt cơ hội trước khi khác để kiên trì mục tiêu đưa Singapore đi lên, từ một làng chài nghèo nàn đến một trung tâm tài chính, kinh tế của thế giới. Nói khác, lý tưởng của Lý Quang Diệu chính là lợi ích quốc gia thực tế, không phải bất cứ hợp thể tưởng tượng nào. Theo đó, Singapore thiết lập quan hệ hữu ích với tất cả các nước, nên mạnh mẽ hợp tác thực chất có lợi cho các bên. Lý Quang Diệu kiên quyết đem bảo vệ lập cho Singapore, đứng thời sẵn sàng thỏa hiệp trong các lợi ích không cốt lõi, và thực hành những hướng gián tiếp thông qua các thế lực quốc tế. [\[11\]](#) Tập duy đi ngoại của Lý Quang Diệu nên mạnh mẽ tính linh hoạt, sẵn sàng thay đổi nếu chính sách không có hiệu quả thực tế, nên đúng thời cơ để hành động có lợi cho Singapore chứ không như thiết phải kiên định trong mối tương hợp hay theo đuổi một chính sách bất chi phải bởi ý

thực h.

Ngoại giao của Singapore dưới thời kỳ của Thủ tướng Lý Hiên Long có sự tiếp nối và kế thừa từ nền tảng đối ngoại của Singapore từ thời lập quốc. Lý Hiên Long từng đúc kết, chính sách đối ngoại của Singapore là sự cân bằng giữa "chính nghĩa hiện thực và chính nghĩa lý tưởng." [12] Singapore buộc phải nhìn nhận thực tiễn đúng bản chất của nó (realism) nhưng không ngừng tìm mọi cách để thực hiện lý tưởng xây dựng một quốc gia phồn thịnh. Quan điểm của Singapore cho thấy, đường lối phát triển cần được đặt lên trên, và luôn sẵn sàng thay đổi bản thân trước khi thay đổi thế giới. Có như vậy trên thực tiễn, Singapore cần phải xây dựng một mô hình phát triển thành công và chính sự thành công đó giúp Singapore có tiếng nói và tiếp tục đóng góp để định hình trật tự thế giới có lợi cho Singapore.

Trên cơ sở đó, can thiệp của Singapore đối với vấn đề Biển Đông thực hiện sự cân bằng giữa "hiện thực" và "lý tưởng." Biển Đông vừa là lợi ích sát sườn, vừa là lợi ích lâu dài của Singapore, đem báo động tiêu cực thế giới này có thể có hòa bình, công bằng và thịnh vượng. Singapore ngày càng thực hiện việc và tiếng nói của nòng này trong tranh chấp lãnh thổ ở Biển Đông với cách là quân sự của ASEAN. Singapore thực hiện sự quan tâm sâu sắc với vấn đề này trong các hội nghị quốc tế và là nòng ASEAN ngấm công nhận phán quyết của Tòa trọng tài. Singapore có thái độ rõ ràng khi tuyên bố chung của ASEAN không để cấp độ phán quyết này tại Hội nghị Trung Quốc - ASEAN tháng 9 năm 2016. [13] Theo đó phán quyết của Tòa trọng tài không phải chỉ là vấn đề của Philippines và Trung Quốc, mà là trật tự pháp lý quốc tế liên quan đến lợi ích của tất cả các nòng, trong đó có Singapore.

## **Bài học cho Việt Nam**

Việt Nam hiện nay đang theo đuổi chính sách thực dụng trên cơ sở cân bằng quan hệ với các nòng lớn, đồng thời tích cực, chủ động mở rộng quan hệ hữu nghị, hợp tác với các đối tác khác. Chỉ trong sáu tháng đầu năm 2017, các nhà lãnh đạo Việt Nam đã thực hiện nhiều chuyến thăm chính thức để thúc đẩy các mối quan hệ song phương quan trọng. Cụ thể, Tổng bí thư Nguyễn Phú Trọng thăm Trung Quốc vào tháng 1/2017, Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc thăm Mỹ và Nhật Bản tháng 5 và tháng 6/2017; Chủ tịch nòng Trần Đình Quang thăm Trung Quốc, dự Hội nghị Thượng đỉnh Vòng đai và Con đường tháng 5/2017 và thăm Liên Bang Nga tháng 6/2017. Các chuyến thăm giúp làm sâu sắc thêm quan hệ hợp tác và đối tác với các nòng quốc chủ chốt, giúp tạo dựng lợi ích lâu dài của các nòng ở Việt Nam, đồng thời tranh thủ các nguồn lực mới để phát triển đất nước.



Việt vượt qua rào cản ý thức hủ đở nhìn nhận, đánh giá các quốc gia khác ở hai góc độ, đối tác và đối tượng, là cách tiếp cận đúng cho Việt Nam. Lợi thế duy này đã giúp Việt Nam không bị các đoàn hoá, xử lý các nguy cơ, tiêu cực mà mở cửa phù hợp mà không quá nhanh chóng đến mức hủ tác, đồng thời tích cực mở rộng hợp tác nhưng không để bị lệ thuộc quá nhiều vào một cường quốc, từ đó mở đi đở các lập, từ ch. Yêu cầu nên tăng cho chính sách Việt Nam không phải là đi vùi nước nào, dựa vào nước nào, mà tìm cách phát huy tính tích cực trong quan hệ với tất cả các nước để phát triển bản thân. Vấn đề lớn của hai hội XI và XII đã nhận mạnh nguyên tắc "đồng lợi ích quốc gia dân tộc lên trên hết" và nguyên tắc này cần trở thành lý tưởng và phải được hiện thực hoá trong quá trình hoạch định và triển khai chính sách đối ngoại. Phải luôn "nhìn xa" thì mới có thể "đi nhanh và đi thẳng." Chính sách của Việt Nam cần xây dựng trên lợi ích dài hạn (phát triển) đồng thời linh hoạt, khéo léo xử lý thoả đáng những thách thức trước mắt.

Do vậy, trong bối cảnh tranh quốc tế có nhiều khó khăn và phức tạp, Việt Nam không được rời mắt khỏi lợi ích quốc gia dài hạn. Để làm được điều này, chính sách ngoại giao thực dụng của Lý Quang Diêu có thể có những gợi ý hữu ích cho Việt Nam bởi lẽ trên thực tế Việt Nam không phải nước nhỏ, nhưng phải đi đến với nhiều vấn đề trong quan hệ với các cường quốc. Theo tư duy đối ngoại của Lý Quang Diêu, sự lớn mạnh chính lập không tự nhiên mà có, theo đó "con cá nhỏ" như Singapore muốn sinh tồn và phát triển tốt cần phải làm cho bản thân mình trở nên "khó nuốt" đối với những "con cá to" bằng cách từ chối và mạnh mẽ hơn. Để làm được như vậy, nó có thể làm bản với những con cá khác, xây dựng các mối liên kết mạnh mẽ, và thúc đẩy an ninh tập thể theo cách các nước có nghĩa vụ liên đới trong việc bảo vệ an ninh cho nhau. [14] Tổng thể, Việt Nam cần từ chối và mạnh mẽ để có thể chửi đở các "con cá lớn" thông qua giao dịch đa phương vì hợp tác với nước này sẽ không làm hạn chế giao dịch của Việt Nam với nước còn lại trong thời đại toàn cầu hóa hiện nay. Chính sách đối ngoại của Việt Nam phải luôn bắt nguồn từ và được kiểm định trên lợi ích quốc gia của Việt Nam, theo đó Việt Nam không cần đi theo bên nào mà lựa chọn luật pháp và trật tự quốc tế đã mang lại hòa bình và phát triển cho khu vực trong suốt thời gian qua.

Tóm lại, cuộc tranh luận về chính sách đối ngoại của Singapore gợi mở cho Việt Nam về cách ứng xử với các nước lớn trong các vấn đề khu vực. Theo đó, có ba vấn đề chính sách mà Việt Nam nên chú ý: (1) sự ép, đe dọa của các cường quốc sẽ ngày càng lớn đối với Việt Nam, đòi hỏi các nhà lãnh đạo phải luôn nắm bắt đở thực tiễn, bản chất của thế giới, khéo léo nhưng kiên quyết bảo vệ lợi ích chính đáng và dài hạn của quốc gia; (2) nếu không thay đổi đở bản thân thì không thể thay đổi thế giới xung quanh, không có sự mạnh mẽ và tầm nhìn dài hạn thì không thể có được lập và tư duy và chính sách như Singapore đã thay đổi sự phân của hội

nòng bòng thòng tòng, kiên trì mòng tiêu dài hòng, dám kiên đòng giòng nguyên tòng; (3) không can thiòng vào nòng bòng nòng khác, không tham gia vào còng tranh nòng lòng, nhòng tích còng đòng góp xây đòng luòng chòng chung qua các còng chòng quòng tòng.

*Nguyễn Thòng Linh là còng nhân chuyên ngành Chính tròng quòng tòng và Ngoại giao Việt Nam và là hòng viên CLB Galileo, Học viòng Ngoại giao. Linh hiòng nay là tròng lý nghiên còng tòng Viòng Bỉòng òng, Học viòng Ngoại giao.*

## **Tài liòng tham khòng**

1. Ang Cheng Guan, Singapore and the Worldview of Lee Kuan Yew, The Diplomat, <http://thediplomat.com/2015/03/singapore-and-the-worldview-of-lee-kuan-yew/>, truy còng ngày 14/07/2017.
2. Bilahari Kausikan, Singapore cannot be cowed by size, The Straits Times, <http://www.straitstimes.com/opinion/singapore-cannot-be-cowed-by-size>, truy còng ngày 10/07/2017.
3. Fancis Chan, China criticised for apparent attempt to divide Asean, The Straitstimes, <http://www.straitstimes.com/asia/china-criticised-for-apparent-attempt-to-divide-asean>, truy còng ngày 11/07/2017.
4. Global is Asian, Punching above its weight: Is Singapore more than a price taker in global governance?, <http://global-is-asian.nus.edu.sg/index.php/punching-above-its-weight-is-singapore-more-than-a-price-taker-in-global-governance/>, còng, truy còng ngày 14/07/2017.

5. Liang Fook Lye, Singapore – China relations hit another snag, Asia & The Pacific Policy Society,

<https://www.policyforum.net/singapore-china-relations-hit-another-snag/>, truy c p ngày 15/07/2017.

6. Li Kaisheng, Vietnam's ambition may disturb regional cooperation, stir

confrontation, Global Times, <http://www.globaltimes.cn/content/1052276.shtml>, truy c p ngày 10/07/2017.

7. Lê Hng Hi p, Cng thng m i trong quan h Việt – Trung, Nghiên c u qu c t ,

<http://nghiencuuquocte.org/2017/06/21/cang-thang-moi-trong-quan-viet-trung/>, truy c p ngày 10/07/2017.

8. Nur Asyiqin Mohamad Salleh, Don's commentary on foreign policy of small states criticised, The Straits Times,

<http://www.straitstimes.com/singapore/dons-commentary-on-foreign-policy-of-small-states-criticised>, truy c p ngày 10/07/2017.

9. Paul Englert, Lest We forget: 5 key lessons in leadership from Lee Kuan Yew, Linked in,

<https://www.linkedin.com/pulse/lest-we-forget-5-key-lessons-leadership-from-lee-ku-an-paul-englert>, truy c p ngày 14/07/2017.

10. Prashanth Parameswaran, China, Not ASEAN, the Real failure on South China Sea at Kunming Meeting, The Diplomat,

<http://thediplomat.com/2016/06/china-not-asean-the-real-failure-at-south-china-sea-kunming-meeting/>, truy c p ngày 11/07/2017.

11. Prime Minister's office Singapore, PM Lee Hsien Loong at the 8th S Rajaratnam lecture on 27 November 2015, <http://www.pmo.gov.sg/newsroom/pm-lee-hsien-loong-8th-s-rajaratnam-lecture-27-november-2015>, truy c̄p ngày 14/07/2017.
  
12. The IISS Shangri-La Dialogue The Asia Security Summit, Keynote Address: Malcolm Turnbull, Prime Minister of Australia, <https://www.iiss.org/en/events/shangri-la-dialogue/archive/shangri-la-dialogue-2017-4f77/opening-remarks-and-keynote-address-fc1a/keynote-address---malcolm-turnbu-ll-4bbe>, truy c̄p ngày 02/08/2017.
  
13. Statisticstimes, Projected GDP per capita ranking (2016-2020), <http://statisticstimes.com/economy/projected-world-gdp-capita-ranking.php>, truy c̄p ngày 25/07/2017.
  
14. Robert Nolan, How Qatar punches above its weight class, U.S.News, <https://www.usnews.com/opinion/blogs/world-report/2012/11/16/how-qatar-punches-above-its-weight-class>, truy c̄p ngày 25/07/2017.
  
15. Vai trò c̄a ASEAN trong tranh chấp Bīn Đ̄ng, Nghiên c̄u Bīn Đ̄ng, <http://nghiencuubiendong.vn/nghien-cuu-nuoc-ngoai/6464-vai-tro-cua-singapore-tron-g-tranh-chap-bien-dong>, truy c̄p ngày 20/07/2017.

**Bài vīt thūc b̄n quȳn Nghiên c̄u Bīn Đ̄ng. ̄̄ ngh̄ ch̄ đ̄c đ̄n đ̄ng link bài vīt, không đ̄ng l̄i khi ch̄a có s̄ đ̄ng ý c̄a Ban Biên t̄p.**

## Chú thích

---

[1] Tr̄̄c khi ngh̄̄ h̄̄u, Bilahari Kausikan là ̄̄i s̄̄ l̄̄u đ̄̄ng c̄̄a Singapore.

[2] Bilahari Kausikan, Singapore cannot be cowed by size, *The Straits Times*, <http://www.straitstimes.com/opinion/singapore-cannot-be-cowed-by-size>

,  
truy c̄̄p ngày 10/07/2017.

[3] Nur Asyiqin Mohamad Salleh, Don's commentary on foreign policy of small states criticised, *The Straits Times*, <http://www.straitstimes.com/singapore/dons-commentary-on-foreign-policy-of-small-states-criticised>

,  
truy c̄̄p ngày 10/07/2017.

[4] Fancis Chan, China criticised for apparent attempt to devide Asean, *The Straitstimes*, <http://www.straitstimes.com/asia/china-criticised-for-apparent-attempt-to-divide-asean>

,  
truy c̄̄p ngày 11/07/2017.

[5] Prashanth Parameswaran, China, Not ASEAN, the Real failure on South China Sea at Kunming Meeting, *The Diplomat*, <http://thediplomat.com/2016/06/china-not-asean-the-real-failure-at-south-china-sea-kunming-meeting/>

,  
truy c̄̄p ngày 11/07/2017.

[6] Liang Fook Lye, Singapore – China relations hit another snag, Asia & The Pacific Policy Society, <https://www.policyforum.net/singapore-china-relations-hit-another-snag/>, truy c̄̄p ngày 15/07/2017.

[7] Global is Asian, Punching above its weight: Is Singapore more than a price taker in global governance?, <http://global-is-asian.nus.edu.sg/index.php/punching-above-its-weight-is-singapore-more-than-a-price-taker-in-global-governance/>

, c,

truy c p ngày 14/07/2017.

[8] Statisticstimes, Projected GDP per capita ranking (2016-2020),

<http://statisticstimes.com/economy/projected-world-gdp-capita-ranking.php> , truy c p ngày 25/07/2017.

[9] Robert Nolan, How Qatar punches above its weight class, *U.S.News*,

<https://www.usnews.com/opinion/blogs/world-report/2012/11/16/how-qatar-punches-above-its-weight-class> , truy c p ngày 25/07/2017.

[10] Ang Cheng Guan, Singapore and the Worldview of Lee Kuan Yew, *The Diplomat* , [h](http://thediplomat.com/2015/03/singapore-and-the-worldview-of-lee-kuan-yew/)

[tp://thediplomat.com/2015/03/singapore-and-the-worldview-of-lee-kuan-yew/](http://thediplomat.com/2015/03/singapore-and-the-worldview-of-lee-kuan-yew/)

,  
truy c p ngày 14/07/2017.

[11] Paul Englert, Lest We forget: 5 key lessons in leadership from Lee Kuan Yew, Linked in, <https://www.linkedin.com/pulse/lest-we-forget-5-key-lessons-leadership-from-lee-kuan-paul-englert> , truy c p ngày 14/07/2017.

[12] Prime Minister's office Singapore, PM Lee Hsien Loong at the 8<sup>th</sup> S Rajaratnam lecture on 27 November 2015,

<http://www.pmo.gov.sg/newsroom/pm-lee-hsien-loong-8th-s-rajaratnam-lecture-27->

[november-2015](#)

, truy c p ngày 14/07/2017.

[13] Vai trò c a ASEAN trong tranh ch p Bi n ông, *Nghiên c u Bi n ông*,

<http://nghiencuubiendong.vn/nghien-cuu-nuoc-ngoai/6464-vai-tro-cua-singapore-tro-ng-tranh-chap-bien-dong>, truy c p ngày 20/07/2017.

[14] The IISS Shangri-La Dialogue The Asia Security Summit, Keynote Address: Malcolm Turnbull, Prime Minister of Australia, <https://www.iiss.org/en/events/shangri-la-dialogue/archive/shangri-la-dialogue-2017-4f77/opening-remarks-and-key-note-address-fc1a/keynote-address---malcolm-turnbull-4bbe>, truy c p ngày 02/08/2017.